

22. december 2022

Sagsnr. 21/13445

Klagenr. 1028413

CFV

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

AFVISNING AF KLAGE over påbud om ophævelse af vilkår vedrørende afværgeprojekter for gamle jordforureninger i miljøgodkendelse af virksomhed i Lemvig Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, nr. 2, jf. § 91, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Miljøstyrelsens afgørelse af 12. oktober 2021 om påbud om ophævelse af vilkår vedrørende afværgeprojekter for gamle jordforureninger på ejendommen på matr.nr. 1a, Den nordlige Del, Harboøre, i miljøgodkendelse af 21. november og 15. december 2006 af virksomheden Cheminova A/S beliggende på Thyborønvej 78, 7673 Harboøre.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 100 af 19. januar 2022 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37795526

EAN-nr. 5798000026070

nh@naevneneshus.dk

www.naevneneshus.dk

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 5. november 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Region Midtjylland, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har den 10. december 2021, samt den 12. maj og 1. december 2022 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har navnlig anført, at

- det er forkert at anse vilkårene i miljøgodkendelser fra 2006 for at være uden retsvirkning og på den baggrund ophæve disse, da vilkårene er udtryk for, hvordan Ringkjøbing Amtskommune som tidligere tilsynsmyndighed i 2006 valgte at håndhæve påbud fra 1981 og 1983,
- Miljøstyrelsen blot burde have konstateret, at vilkårene er uden hjemmel, og at de derfor er ugyldige og må anses for bortfaldet,
- amtskommunens indsættelse af vilkår i 2006 reelt var udtryk for tilsyn med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 69 frem for § 41,
- selvom vilkårene har en anden ordlyd end de oprindelige påbud, har vilkårene ikke medført en ændring af retsstillingen efter påbudene fra 1981 og 1982,
- Miljøstyrelsen i realiteten genoptager en tilsynsafgørelse ved at ophæve vilkårene i amtskommunens afgørelse fra 2006, uden at betingelserne for at genoptage er opfyldt, og
- der i 1981 og 1983 var hjemmel til at meddele påbud om fysisk lovliggørelse, og at Ringkjøbing Amtskommune på tidspunktet var rette myndighed til at meddele påbuddene.

Særligt i forhold til spørgsmålet om klageberettigelse har klager anført, at den påklagede afgørelse indebærer, at klager skal overtage ansvaret for en større jord- og grundvandsforurening i medfør af jordforureningslovens kapitel 3, og at klager ikke vil kunne udnytte eksisterende anlæg til formålet, hvorfor klager vil skulle afholde yderligere omkostninger. Hertil kommer, at klager efter forarbejderne til jordforureningslovens §§ 18-20 ikke har hjemmel til at gennemføre en offentlig finansieret indsats, hvis det er muligt at påbyde forureneren at undersøge og/eller afværge forureningen. Selvom Rønland er udpeget som indsatsområde, friholder det ikke virksomheden fra forurenersansvaret.

Klager har endvidere anført, at miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, nr. 2, grundlæggende er udtryk for, at partsstatus under forvaltningsloven medfører klageberettigelse, og at Miljøstyrelsen således allerede har anerkendt klagers klageberettigelse. Hertil kommer, at regionerne efter nævnets faste

praksis anses for at være klageberettiget i tilsvarende sager efter jordforureningsloven.⁴

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 12. oktober 2021 i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 41 og § 72, stk. 3, meddelt påbud om ophævelse af vilkår vedrørende afværgeprojekter for gamle jordforureninger på ejendommen på matr.nr. 1a, Den nordlige Del, Harboøre, i miljøgodkendelse af 21. november og 15. december 2006 af virksomheden Cheminova A/S beliggende på Thyborønvej 78, 7673 Harboøre.

Afgørelsen vedrører følgende vilkår:

”JORD 1.1 /2

Afværgeprojekterne skal til en hver tid være indrettet, så der ikke sker spredning på eller udsivning af forurenede grundvand fra Rønland.

Virksomheden skal således sikre sig, at der ved ændringer ikke sker en forværring af forureningsbilledet.

JORD 7.1 /1

Virksomheden skal gennemføre et måleprogram med afværgeprojekterne. Omfanget af kontrollen fastlægges i en aftale, JORD.A1, mellem virksomheden og tilsynsmyndigheden.

JORD 7.2 /2

Udtagning, opbevaring, transport mv. af prøver ved afværgeprojekterne skal ske i overensstemmelse med Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 866 af 1. juli 2010 om kvalitetskrav til miljømålinger.

JORD 7.4 /2

En gang årligt skal virksomheden fremsende måleresultater og en status for den hydrauliske kontrol. Kontrolperioden følger kalenderåret.

Redegørelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest 3 måneder efter kontrolperiodens ophør. Det vil sige senest den 1. april. Redegørelsens omfang og udformning skal aftales med tilsynsmyndigheden.”

Miljøstyrelsen har samtidig truffet afgørelse om, at påbud af 30. juni 1981 om deponering af affaldssvovl og påbud af 26. april 1983 om forurening i tidligere kølevandsgrøft er efterlevet, samt at der ikke meddeles yderligere påbud om undersøgelser eller genopretning i forhold til konstaterede gamle jordforureninger på Rønland. Afgørelsen er meddelt med hjemmel i jordforureningslovens § 40 og § 41 samt miljøbeskyttelseslovens § 69.

⁴ Klager har i den forbindelse henvist til Miljø og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 16. august 2018 i sagsnr. NMK-11-00187, som gengivet i MAD2018.268, og Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 25. juni 2018 i sagsnr. NMK-11-00188, som gengivet i MAD2018.194.

2.2 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 29. november 2021 indsendt bemærkninger til klagen. Særligt i forhold til klageberettigelse har styrelsen bemærket, at ophævelsen af de fire vilkår ikke påvirker de oprindelige påbud af henholdsvis 30. juni 1981 og 26. april 1983. Hertil kommer, at den omstændighed, at klager ikke vil kunne udnytte eksisterende anlæg til beskyttelse af omgivelserne, og derfor vil skulle afholde yderligere omkostninger til etablering af anlæg til formålet, er sagen uvedkommende. Klager har udpeget Rønland som et område omfattet af den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats, og har dermed erkendt, at oprydning af forureningen er klagers ansvar.

2.3 Andre bemærkninger til klagen

Påbudsadressaten, der er repræsenteret ved advokat, har den 25. marts og 6. juli 2022 til klagen bemærket, at klager ikke er klageberettiget, idet klager ikke har en væsentlig, individuel interesse i den påklagede afgørelse, jf. miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, nr. 2, hvorfor klagen bør afvises.

Påbudsadressaten har henvist til, at den påklagede afgørelse ikke medfører ændringer for klager, idet Rønland har været omfattet af den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats efter jordforureningsloven siden 2015. Hertil kommer, at en potentiel forøgelse af klagers omkostninger til den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats, ikke er en interesse, der er værnnet af miljøbeskyttelsesloven, hvilket er en betingelse for klageadgang.⁵

Påbudsadressaten har desuden henvist til, at jordforureningslovens § 82, stk. 2, specifikt hjemler klageadgang for regionerne i sager afgjort efter jordforureningsloven, og at bestemmelsen supplerer jordforureningslovens § 82, stk. 1, som angiver den almindelige kreds af klageberettigede. Det faktum, at der i jordforureningslovens § 82, stk. 2, er indsat en selvstændig hjemmel for regionernes klageadgang, illustrerer, at regionerne ikke automatisk har en ”individuel, væsentlig interesse i sagens udfald”, blot fordi regionerne er tillagt en lovbestemt opgave i form af prioritering af den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats. Påbudsadressaten har i den forbindelse henvist til forarbejderne til jordforureningsloven.⁶

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets indledende bemærkninger

Den påklagede afgørelse af 12. oktober 2021 indeholder dels afgørelse om at ophæve vilkår i miljøgodkendelse af 21. november og 15. december 2006, dels afgørelse om at to tidligere meddelte påbud af 30. juni 1981 og 26. april 1983 er efterlevet, dels afgørelse om ikke at udstede yderligere

⁵ Påbudsadressaten har i den forbindelse bl.a. henvist til Miljøklagenævnets afgørelse af 3. oktober 1997 i j.nr. 13/142-48, som gengivet i MAD1997.992, og Miljøklagenævnets afgørelse af 14. februar 2011 i sagsnr. NMK-11-00066, som gengivet i MAD2011.628.

⁶ Lovforslag nr. 183 af 10. februar 1999 til Lov om forurennet jord.

påbud efter henholdsvis jordforureningslovens § 40 eller § 41 samt efter miljøbeskyttelseslovens § 69.

Miljø- og Fødevareklagenævnet forstår klagen sådan, at der klages over Miljøstyrelsens afgørelse om at ophæve vilkår i miljøgodkendelse af 21. november og 15. december 2006.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af miljøbeskyttelseslovens § 91, stk. 1, 2. pkt., at afgørelser truffet af miljøministeren efter regler udstedt i medfør af lovens § 7, stk. 1, nr. 8, lovens kapitel 4-6 og 9 a, afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82 samt afgørelser efter § 70 a, § 70 b og § 72, når disse afgørelser vedrører sager efter regler udstedt i medfør af lovens § 7, stk. 1, nr. 8, lovens kapitel 4-6 og 9 a og afgørelser truffet i medfør af § 25 eller § 82, kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvem der ifølge miljøbeskyttelsesloven kan klage over afgørelser truffet af miljøministeren, herunder hvilke myndigheder der kan klage, fremgår af lovens § 98. Hertil kommer, at en række foreninger er tillagt klageret i medfør af lovens § 99 og § 100.

Bestemmelsen i § 98 har følgende ordlyd:

- ”§ 98. Kommunalbestyrelsens og ministerens afgørelser kan påklages af
- 1) afgørelsens adressat og
 - 2) enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan påklage ministerens afgørelser.

Stk. 3. Sundhedsstyrelsen kan påklage afgørelser efter kapitel 3, 4 og 5. Sundhedsstyrelsen kan endvidere tillægges klageret i regler, der udstedes i medfør af § 16.

Stk. 4. Miljøministeren kan fastsætte regler om eller bestemme, at afgørelser efter loven kan påklages af bestemte myndigheder i andre lande.”

Ordlyden af miljøbeskyttelseslovens § 98 blev ændret ved lov nr. 569 af 24. juni 2005 i forbindelse med kommunalreformen.⁷ Lovforslaget til bestemmelsen er ikke ledsaget af bemærkninger.⁸

I forbindelse med Folketingets behandling af lovforslaget fremsendte Miljøministeriet den 16. februar 2005 et høringsnotat til Folketingets Miljø-

⁷ Lov nr. 569 af 24. juni 2005 om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår organiseringen af myndigheder m.v.).

⁸ Lovforslag nr. 91 af 24. februar 2005 til Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår organiseringen af myndigheder m.v.).

og Planlægningsudvalg vedr. ”Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse”. Det fremgår af dette notat, at:

”I forhold til karakteren af de opgaver, som regionerne bliver tillagt i forbindelse med kommunalreformen, ses der ikke at være tilstrækkelig begrundelse for at tillægge regionsrådene klageadgang på miljøbeskyttelseslovens område.

[...]

Med hensyn til forslaget fra Advokatrådet bemærkes, at den regionale udviklingsplan vil have en sådan karakter, at den ikke vil være bindende i forhold til afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven. Der vil således ikke være nogen konkret interesse for regionsrådet i forhold til at klage over miljøbeskyttelsesafgørelser.”

Det fremgår af Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 11 (L 91) stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 27. april 2005, at:

”I forhold til regionerne findes det ikke hensigtsmæssigt at tillægge dem en generel adgang til at påklage kommunernes og statens afgørelser, da regionerne ikke i øvrigt varetager opgaver efter miljøbeskyttelsesloven. Regionerne vil dog på linie med alle andre kunne klage over en afgørelse, hvis de har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Kommunerne får adgang til at påklage statens afgørelser, ligesom de i dag har adgang til at påklage amternes afgørelser.”

Lovgiver ses således klart at have taget stilling til, at regionerne ikke skal tillægges en generel klageadgang i forhold til ministerens afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven.

Ved administrationen af miljøbeskyttelsesloven må Miljø- og Fødevareklagenævnet herefter lægge til grund, at regionerne alene har klageret, såfremt de har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, jf. lovens § 98, stk. 1, nr. 2.

At have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald betyder, at man skal være berørt af afgørelsen i en vis kvalificeret grad. Denne påvirkning skal være speciel i sammenligning med den påvirkning, som afgørelsen vil have for alle og enhver inden for en større personkreds. Afgørelsens retlige eller faktiske konsekvenser skal med andre ord være mere udprægede for klager end for de fleste andre fysiske eller juridiske personer, og eventuelle følger for den pågældende skal have en vis vægt. Klageretten omfatter således ikke naboer til en virksomhed eller beboere i et naturområde i almindelighed. En rent ideel interesse eller en mere almindelig, principiel, teoretisk eller holdningsbaseret interesse, eksempelvis i et områdes natur- og miljøforhold, vil heller ikke i sig selv kunne begrunde klageberettigelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på denne baggrund og efter en samlet vurdering, at klager i den konkrete sag ikke er klageberettiget. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at klagen er begrundet i klagers lovbestemte opgave med at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats efter jordforureningslovens kapitel 3, og således i hensyn, der efter nævnets opfattelse ikke adskiller sig væsentligt fra de generelle myndighedsinteresser, som efter forarbejderne til § 98 ikke har kunnet begrunde klageret for regionerne i forhold til ministerens afgørelser.⁹

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker til det af klager anførte om, at regionerne efter nævnets faste praksis anses som klageberettiget i tilsvarende sager efter jordforureningsloven, at regionernes klageadgang i forhold til afgørelser efter jordforureningsloven følger direkte af bestemmelsen i jordforureningslovens § 82, stk. 2, i modsætning til miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 2, hvor udelukkende kommunerne er tillagt klageadgang.

Endeligt bemærker Miljø- og Fødevareklagenævnet, at det følger af § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at spørgsmålet om klageberettigelse afgøres af nævnet selv. Nævnet er i sin prøvelse af spørgsmålet om klageberettigelse i den aktuelle klagesag ikke begrænset af førsteinstansens tilkendegivelser. Det forhold, at Miljøstyrelsen har anset klager for høringsberettiget medfører således ikke i sig selv, at klager er klageberettiget i forhold til den påklagede afgørelse.¹⁰

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 3.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Miljøstyrelsens afgørelse af 12. oktober 2021 om påbud om ophævelse af vilkår vedrørende afværgeprojekter for gamle jordforurenninger i miljøgodkendelse af 21. november og miljøgodkendelse af 15. december 2006 af virksomheden Cheminova A/Spå matr.nr. 1a, Den nordlige Del, Harboøre, beliggende på Thyborønvej 78, 7673 Harboøre.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Miljøstyrelsen (Virksomheder, j.nr. 2019-1355) samt for klageren og dennes repræsentant (j.nr. 221371)

⁹ Se tilsvarende Miljøklagenævnets afgørelse af 14. marts 2008 i sagsnr. MKN-100-00314, som omhandlede de statslige miljøcentre.

¹⁰ Se i overensstemmelse hermed Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 28. november 2012, sagsnr. NMK-132-00626, Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 7. marts 2018, sagsnr. NMK-131-00276, og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 22. februar 2019, sagsnr. 18/09023.

via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand